1938 ий
21
АПРЭЛЬ
№ 35 (418)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эллаcэ пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ Коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

ПЭРВОЙ МАИЫМ СЭҤЫМАШ ДЭНЭ ВАШЛИИАШ

Вашкэ тӱньамбалсэ шэмэр калыкын интэрнациональный пайрэмжэ—Пэрвой май шуэш. Тидэ пэрвомайский пайрэмым совэтский молодьож моло шэмэр калык дэнэ пырльа кугу сэҥымаш дэнэ в а ш л и й э ш. Пэрвой май вашэш мэмнан вэликий родиныш молодьожшо прэдприйатийлаштэ, колхозлаштэ да моло вэрэат социалистичэский сорэвнованым да стахановский движэнийым кумдан шарэн шога. Тидын нэргэн чаплэ сэҥымаш-шамыч раш ончыктат. Марбумстройын Кислицин йолташын вуйлатымэ арматуршик-шамычын комсомольский бригадыжэ социалистичэский сорэвнованым да стахановский движэнийым кумдан шарымэ дэнэ кокла шот дэнэ производствэнный планым 150 процэнтлан тэмэн шога. Лопатинский дрэвкомбинатын слэсарьжэ комсомолка Гайнанова йолташ Пэрвой майым кугу сэҥымаш дэнэ вашлийэш. Тудо паша нормым 250 процэнтлан тэмэн шога. Тыгай примэр-шамыч моло прэдприйатийлаштат да колхозлаштат йатыр улыт.

Каласаш кӱлэш, посна комсомольский организаций-шамыч пэрвомайский пайрэм вашэш стахановский движэний да социалистичэский сорэвнованьэ шарымашым вуйлатэн огыт шого. Молодьожлан ударник да стахановэц лийаш огыт полшо.

Лопатинский дрэвкомбинат пэлэнсэ комсомольский комитэт (сэкрэтарь Лэбэдэв) социалистичэский сорэвнованьэ да стахановский движэнийым шарымаш гыч ӧрдыжтӧ шога. Гайнанова йолташын паша опытшым моло-шамычлан пэрэдаваш шоналтэнат огыл. Йошкар-Оласэ мэбэльный фабрик пэлэнсэ комсомольский организацийат (сэкрэтарь Смирнов) Пэрвой майым сэҥымаш дэнэ вашлиймэ шотышто нимогай пашамат ыштэн огыл.

Комсомольский организаций-шамычын задачышт—пэрвомайский сорэвнованьым да стахановский движэнийым большэвикла вуйлаташ, кажнэ самырык пашазылан, к о л х о з н и к л а н ударник, стахановэц лийаш полшаш.

Партийный организаций-шамычлан хозайствэнный задачыштым шукташ полшымаш дэнэ пырльа комсомолэц-шамычын да нэсойузный молодьожын политичэский шинчымашыжым, производствэнный квалификацийыштым нӧлталаш полшыман.

Молодьожлан социалистичэский строитэльствын интэрнациональный значэнийжым, испан да китай шэмэр калыкын капиталистичэский гньот да фашизм ваштарэш гэроичэский кучэдалмыштым эрэак умландараш. М О П Р организаций-шамычын пашаштым вийаҥдаш.

Капиталистичэский окружэний, Йошкар Армий, мэждународный положэний тьэмэ дэнэ лэкцийым, бэсэдым, докладым эртараш.

Пэрвой май п а й р э м ы м достойно вашлийаш.

АЗЭРБАЙДЖАНСКИЙ ИСКУССТВО ДЭКАДЫН УЧАСТНИКШЭ-ШАМЫЧЛАН КРЭМЛЬЫШТЭ ПРИЙОМ

17 апрэльыштэ Азэрбайджанский искусство дэкадын участникшэ-шамычым партий дэн правитэльствэ вуйлатышэ-шамыч Крэмлыш пуртэныт. Крэмльысэ Кугу Дворэцэш лийшэ прийомыш дэкадын участникшэ-шамыч, Моско прэдприйатийласэ стахановэц-шамыч, искусство мастэр-шамыч—артист, композитор, художник дэн писатэль-шамыч, тугак наук дэн пэчать пашайэҥ-шамыч погынэныт.

Залыш **И. В. Сталин, В. М. Молотов, Л. М. Каганович, К. Е. Ворошилов, М. И. Калинин, В. Я. Чубарь, А. И. Микойан, С. В. Косиор, А. А. Жданов, Н. И. Йэжов, Г. И. Пэтровский, Р. И. Эйхэ, Г. М. Д и м и т р о в** дэн **М. Д. Багиров** йолташ-шамычын лэкмыштым сово кырымаш дэнэ вашлийыныт.

Вэчэрым СССР Совнарком пэлэнсэ искусство паша виктарышэ Комитэт прэдсэдатэль **А. И. Назаров** йолташ почо.

Вара Азэрбайджанский искусствын шонго пашайэҥжэ, композитор Узэир Гаджибэков выступатла.

В. М. Молотов йолташ пӱтынь залын куатлын сово кырымашыжэ дэнэ тостым нӧлталэш:

— Вийан лийжэ Совэтский Азэрбайджан, тудын чаплэ искусствыжэ, тудын творчэствыжэ! Ура!

Азэрбайджанский калыкын пэрвой артисткажэ Шэвкэт Мамэдова пэш кугун кумыл нӧлталт ойлыш.

— Мый иза-шольо руш калык вэрч, тудын чаплэ эргыжэ, Сталинын соратникшэ—Вячэслав Михайлович Молотов вэрч бокалым нӧлталам!

В. М. Молотов йолташ провозглашатла:

— Вийан лийжэ мэмнан Лэнин-Сталин кугу партий! Вийан лийжэ Азэрбайджан большэвик-шамыч коммунистичэский партий! Азэрбайджанский большэвик-шамыч вуйлатышэ Багиров йолташ тазалыкшэ вэрч —Ура!

СССР Вэрховный Совэт Прэзидиум Прэдсэдатэль М. И. Калинин йолташ вэрч тостым нӧлталмэ солистка Кнарик Григорйан Совэт Ушэм йэшыш ушнышо калык-шамычын сталинский кэлшэн илымышт нэргэн ойла. СССР калык а р т и с т Л. М. Лэонидов мэмнан чаплэ Йошкар Армий да тудын кӱртньӧ гай Нарком К. Е. Ворошилов йолташ вэрч тостым нӧлталэш.

Пытартышлан прийомышто лийшэ-шамычлан кугу концэрт ыштальэ.

Азэрбайджанский артист, пэвэц дэн танцор-шамычым наградитлымаш

5 гыч 15 апрэль мартэ Москошто Азэрбайджанский искусство дэкадэ эртаралтэ. Столицыш М. Ф. Ахундов лӱмэш Азэрбайджанский Государствэнный опэр дэн балэт тэатр, хоровой дэн танцэвальный коллэктив-шамыч, калык инструмэнт оркэстр-шамыч, Азэрбайджан калык пэвэц-ашуг-шамыч, чылажэ 700 утла йэҥ толын.

Дэкадэ кэчылаштэ „Кер Оглы" дэн „Наргиз" гэроичэский рэволюционный опэр-шамыч, „Шах-Сэнэм" лиричэский опэр да „Аршин мал алан" музыкальнэ комэдий ончыкталтын.

Дэкадын чыла спэктакльжэ да концэртшэ кугу сэҥымаш дэнэ эртэныт.

Азэрбайджанский опэрный искусствым, азэрбайджанский музыкым, мурым, танцым вийаҥдымаштэ кугу сэҥымашым ыштымылан СССР Вэрховный Совэт Прэзидиум М. Ф. Ахундов лӱмэш тэатрым Лэнин ордэн дэнэ наградитлэн. Лэнин ордэн дэнак Азэрбайджанский ССР калык артист композитор Гаджибэков Узэир наградитлалтын. Ушэмын ордэнжэ - шамыч дэнэ тугак 50 артист, композитор, художник, музыкант, танцор, ашуг наградитлалтыныт.

Композитор Гаджибэков дэн Глиэрлан да Азэрбайджанский ССР калык артист Мамэдов дэн Мамэдова Шэвкэт Ханумлан СССР калык артист званым пумо.

Азэрбайджанский искусство дэкадыштэ участвоватлышэ М. Ф. Ахундов лӱмэш тэатрын да Азэрбайджанский Государствэнный филармонийын пашайэҥыштым кок тылзаш пашадар кугыт окса прэмий дэнэ наградитлымэ.

Дэкадын йатыр участникшым шэргакан подаркэ дэнэ наградитлымэ.

Марбумкомбинатысэ тэплоэлэктроцэнтральын (ТЭЦ) машинистшэ комсомолэц-стахановэц ЕФИМОВ П. Е. йолташ.

ЛЭНИНЫН ТУНЫКТЫМЫЖО ШУКТАЛТЭШ

Эрла совэтский калыкын да пӱтынь мэждународный пролэтариатын вождьшо Владимир Ильич **Лэнинын** шочмыжлан 68 ий тэмэш. Тудо 1870 ий 22 апрэльыштэ шочын, 1924 ий 21 йанварьыштэ колэн.

В. И. Лэнин (Ульйанов)—мэждународный пролэтариатын да айдэм тукым чыла шэмэр калыкын вэликий туныктышыжо да гэниальный вождьшо. Лэнин Маркс да Энгэльсын пашажым умбакэ шуйэн, нунын туныктымыштым у эпохылан, импэриализм да пролэтарский рэволюций эпохылан кэлштарэн, нунын учэнийышкышт шкэ учэнийжым йэшарэн.

Лэнин пролэтарский диктатур вэрч кучэдалаш пролэтариатлан корным ончыктэн, тудо пролэтарский диктатурын формыжо сэмын совэт властьым почын. Лэнинын учэнийыштыжэ тӱҥлан пролэтарский диктатур нэргэн йодыш шотлалтэш.

Владимир Ильич капиталистичэский эл - шамычын авырэн шогымо пролэтарский диктатурын элыштыжэ социализмым ышташ лиймэ нэргэн туныктэн. Тудын туныктымыжо мэмнан элыштэ тичмашыньэк илышыш пурталтэш. Мэмнан дэнэ социализм йӧршэшлан да тичмашнэк сэҥэн. Социализм элын калыкшэ пийалан да вэсэла илышыштэ ила. Историйсэ эн чаплэ документ—Сталинский Конституций тӱньаштэ эн дэмократичэский Конституций, тудо пашалан, канаш, образованым налаш, шонгэммэк полыш налаш правам пуэн.

Айдэм тукымын гэнийжэ В. И. Лэнин йолташ молодьожышто пэш кугу вийым ужын. Российсэ молодьож коммунистичэский ушэмын III-шо российский сйэздыштыжэ В. И. Лэнин молодьож ончылан пэш кугу задачым шындэн. Тудо эн ончычак молодьожлан коммунизмылан тунэмаш кӱлэш манын ойлэн. Лэнинын тидэ туныктымыжым мэмнан молодьож большэвик партий вуйлатымэ почэш чаплын шуктэн шога. Мэмнан дэнэ молодьожлан йырваш корно. Тудо социалистичэский строитэльствын чыла отраслыштыжат ончыл кучэдалшэ лийын шога. Молодьож чыла шкэ пашажым Лэнинын туныктымыжо почэш ыштэн шога.

Вэликий Лэнинын пашажым тудын эн лишыл йолташыжэ да учэникшэ мэмнан родной И. В. Сталин йолташ шуйа. Лэнин-Сталин партий вуйлатымэ почэш Совэт Ушэмын шуко миллионан калыкшэ коммунизмыш вийан ошкылэш.

64

КОМСОМОЛЛАН УТЛАРАК ПОЛШЫМАН

Отчот жапыштэ, утларакшым ВКП(б) ЦК-н йанварьский Плэнум дэч вара мэмнан Марий йал озанлык коммунистичэский школ пэлэнсэ партийный организаций комсомолым вуйлатымашым йатыр сайэмдэн. Партком комсомольский пропагандист, агитатор - шамычын паша ыштымышт нэргэн отчотыштым колыштын, нунылан кўлэш полышым пуэн шогэн. Комсомольский актив дэнэ погынымашым погэн, партийный погынымашэш комсомол нэргэн посна вопрос-шамычым ончэн. Адак тыгай тьэмэ - шамыч дэнэ лэкцийым эртарымэ: Российсэ молодьож коммунистичэский ушэмын III-шо сйэздыштыжэ Лэнинын рэчшэ нэргэн, Китайыштэ Йапонийын агрэссийжэ нэргэн, Бразилийыштэ фашистский пэрэворот нэргэн, социализм дэн коммунизм нэргэн, Сталинский Конституций да моло тьэмэ дэнат.

Посна парторг-шамычат Ширшов, Лэбэдэв, Алэксандров, Гудина моло йолташмытат комсорг-шамычлан паша ыштышышт эрэак полшэн шогэнэт.

Партийный организацийын полшымыжо дэнэ комсомолэц-шалычын активност йатыр кушкын. СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ годым агитаторлан да довэрэнный йэнглан 85 комсомолэц пашам ыштэн. Кызытат 45 комсомолэц агитаторлан да 20 комсомолэц пропагандистлан пашам ыштат. Организацийыштэ 112 улшо комсомолэц гыч 96 комсомолэцын комсомольский поручэнийышт уло. Тидэ жапыштэ сай агитатор, пропагандист да комсомольский актив кокла гыч Васильэв, Лэбэдэва, Шабдаров, Рыбаков, Погудин, Йэлсуков, Смолэнцэв, Васэнин, Уткина йолташмытым ВКП(б) радамыш пуртымо. Адак 15 комсомолэцлан ВЛКСМ горком рэкомэндацийым пуэн.

Комсомольский организаций партийный организацийлан тушман кашакым эрыкташ йатыр полшэн шогэн. Комсомол шкэ радамжымат партийный организаций полшымо дэнэ тушман-шамыч дэч эрыктэн шогэн. Но комсомол гыч лукмо годым йонглышымат йатыр ыштымэ. Сай тэргэн валдэ Шигайэв, Ипатов, Шулэпов, Паймэрова йолташмытым комсомол гыч йонгылыш лукмо ыльэ. Партийный организаций да горкомол тидэ йонгылыш-шамычым тöрлаташ полшэнэт.

Но мэмнан комсомольский организацийыштэ йатыр ситыдымаш - шамычат улыт. Тидэ ситыдымаш-шамыч внутрисойузный да политико-воспитатэльный пашам ситыдымашын ыштымэ гыч лэктын шогат. Критик дэн самокритикым ситыдымын шарэн шогымо. Актив дэнэ горкомол ни комсомольский комитэт пашам ситышын ыштэн огытыл. Партийный организаций актив дэнэ пашам сайэмдаш полшымым пуэн огыл.

Посна парторг - шамыч Крылов, Йаранцэв, Сэнихин комсорг-шамычлан кўлэш полшымым пуэн огытыл.

ВЛКСМ комитэт сэкрэтарь—ОРЭХОВ.

Партийнэ вуйлатымашым кўшкырак

ВЛКСМ Маробком пэлэнсэ партийный организацийсэ коммунист-шамыч рэспублик коргысö комсомол организацийым вуйлатэн шогышо пашайэнгышт улыт. Сандэнэ партийный организацийын пашажым рэспублик кöргыштö комсомол организацийын пашаштын кузэ шындымэ дэнэ аклалтэш. Кузэ вара коммунист-шамыч шкэныштын практик пашаштышт комсомольский организацийыштэ калык тушман дэч эрыкташ полшэнэт да ўлыл организаций-шамычлан полышым пуэн шогэнэт? Партийный организатор Таныгин йолташын отчотный докладшэ гыч да прэнииштэ кутырмаш гыч раш койо: XIV-шэ областной комсомольский конфэрэнций мартэ рэспублик мучко комсомол организацийэ - шамыч кушкын огытыл, а изэмын вэлэ. Йатыр колхозласэ пэрвичный организаций-шамыч шаланымашкэ шуынат, критик дэн самокритик йöршын укэ ыльэ. „Мом критиковатлэт? Мэ вэт улыжат 4 коммунист вэлэ улына, чыла паша сай кайа, критиковатлаш нимолан, нигöм“, иктышт вэсыштым тыгэ шыпландарэнэт. Сандэнак вэт тидэ партийный организацийыштэ кужу жап ВЛКСМ Обкомын ожнысо сэкрэтарьжэ калык тушман Микин маскироватлалт врэдитлэн шогэн. Тыгак калык тушман кашак посна ВЛКСМ райкомлаштат Пэктубайэвыштэ—Туруйэв, Марий-Турэкыштэ—Милочкин, Звэнигаштэ—Бэльакова дэн Иванов комсомол организацийыштэ шалатэн врэдитлэн шогэнэт. Партийный организацийын большэвистский бдитэльность кўшнö лийдымэ дэнэ тидым жапыштыжэ ужын кэртмэ огыл. Пэрвичный партийный организацийын пэрвичный комсомольский организацийым ситыдымын вуйлатымыжэ дэнэ комсомол гыч йонгылыш, ситыдымэ факт дэч посна ўмбач ончэн гына луктэдымаш лийын (Вязьмина дэн Ефрэмов). Партийный организацийын пашаштыжэ тўн ситыдымаш партий члэн дэн комсомолэц-шамычым политик тунэммаш дэнэ формальнэ гына авалтымэ, заньатий чўчкыдын срыватлалтын. Посна коммунист-шамыч (Рäбчиков — пропагандист, Рыбаков агитатор) партийный поручэнийым тўрыс да шкэ жапыштыжэ шуктэн огытыл, а партийный организатор Таныгин йолташ политик тунэммашым рэшитэльнэ сайэмдаш, коммунист-шамыч дэч партийный поручэнийым кузэ шуктэн шогат, контролироватлэн да кўлэш полышым пуэн шогэн огыл.

Партийный отчот погынымаш тидэ кугу школ лийэ. Ончыкыжо ВЛКСМ Маробком пэлэнсэ партийный организацийлан ВКП(б) ЦК-н мартысэ да йанварьский плэнумын пунчалжым да ВЛКСМ ЦК IV-шэ дэн V-шэ плэнум-шамычын пунчалтышым тўрыс илышыш пуртышаш вэрч, чыла комсомольский организацийын пашажым рэшитэльнэ сайэмдышаш вэрч кучэдал шогыман.

КОРОМЫСЛОВА ЙОЛТАШ АГИТАТОР

„Ушнымаш“ колхоз пэлэнсэ комсомольский организаций (Марий-Турэк район) комсомолка Коромыслова йолташым колхозник-шамыч коклаштэ избиратэльный законым умландарашлан агитаторлан шогалтэн. Коромыслова йолташ тидэ отвэтствэннэ пашам шукташ сай пижын. Тудо СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ годым агитаторлан ыштымэ пашам опытшым кызытэ РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмашкэ пэнгыдэмдэн. „У йал“ колхозысо колхозник-шамыч коклаштэ Конституций дэн Положэньым чарныдэ умландара.

Колхозник-шамыч Коромыслова йолташын кружокышкыжо кугу куанымаш дэнэ коштат. Тудо заньатийым арньалан ик кана эртара. Положэньэ дэн Конституцийым умландарымэ дэнэ пырлэ тудо тўрлö у увэр-шамычым увэртара.

—Агитатор паша—тидэ пэш кугу почотный паша. Партий дэн комсомолын довэрийжым чэсть дэнэ шукташ уло вийэмым пыштэм. Шошо ага кампаньэ годым пасушто умландараш тўнгалам,—манэш Коромыслова йолташ.

М. Фавстов.

КУГЭЧЫН КУЗЭ ЛИЙМЫЖЭ ДА КЛАССОВЫЙ СУЩНОСТЬШО

Кугэчэ чаlэмалтшэ тошто жап годым, пэш ожно лийын. Мландэ пашам ыштышэ ожнысо калык ийын (тэлэ, шошо, кэнгэж, шыжэ) вашталтмым умылэн кэртын огытылат, тидэ йавлэньэ йумылан кöра, эн пэрвойак кэчэ йумылан да раститэльность йумылан кöра лийэш манынат.

Шошым чыла пўртўс ылыжэш, тудын дэнэ пырльа кэчэ йумат ылыжэш манын дикарь-шамыч шонэнат. Ий йэда кажнэ шошым, кэчын кужытшо йўдым поктэн шумо годым (кэчэ дэнэ йўд ик тöр лийыт), дикарь-шамыч кэчэ дэн раститэльность йумын „ылыж кыньэлмыжым“ пайрэмлэнэт.

Пўртўс закон-шамычым шинчыдэ да пэш кульыдо тэхникан улмышт дэнэ, дикарь-шамыч шошо рэлигиозный пайрэм дэнэ жэртвоприношэньэ дэнэ да тўрлö колдовский обрьад дэнэ йумо дэч чаплэ урожайым сöрвалэнэт.

Дрэвнэвосточный йумо спаситэль-шамыч дэн нунын лўмэш пайрэм нэргэн лэгэндэ-шамыч христианский кугэчын нэгызышкыжэ пышталтынат.

Христианский рэлигий дрэвний рабовладэльчэский Рим импэрийыштэ шышталтын. Римысэ раб дэн йорло-шамычын илышышт нэлэ да тыгыдымаш ыльэ. Нуно ик кана вэлэ огыл угнэтатэль-шамыч ваштарэш восстаньым ыштэнэт, но восстаньэ-шамыч йöндымын пытэнэт. Пэш нэлэ да орлыкан положэньэ гыч лэктын кэртмыштым уждэ, римысэ раб дэн йорло-шамыч эрэ утларак да утларак палыдымэ кавашкэ ончэнэт, тужэч утаралтшашым вучэнэт.

Раб дэн йорло-шамыч йумылан ўшанаш тўнгалынат, пуйто тудо мландэ ўмбак вола да чыла „страждущий дэн обрэмэньонный-шамычым“ утара. Тугэ гынат, утарышэ толын огыл. Тунам нуно шонаш тўнгалынат: спаситэль ала кунам мландэ ўмбалнэ лийын улмаш, шкэнжын „учэнийжым“ проповэдыватлэн но нуным римысэ пойан шамыч, нунын власть ваштарэш шогалшэ чыла моло сэмынак, руалтэн кучэныт да казнитлэнэт. Тунам вара йумо спаситэль нэргэн тошто дрэвнэвосточный лэгэндэ шкаланжэ почвым мунын. Римысэ раб дэн йорло-шамыч ўшанаш тўнгалынат: пуйто римльан-шамычын казнитлымэ „спаситэль“ ылыжын да кавашкэ кўзэн кайэн, илышэ дэн колшым судитлышаш да „царство божийым“ ыштышаш вэрч тудо адак мландэ ўмбакэ толэш. Тыгэ тошто лэгэндэ-шамыч нэгызэш у йумо нэргэн — Иисус Христос нэргэн лэгэндэ лэктын. „Иисус“ мут йэврэйский йылмэ дэнэ спаситэль лийэш, а „христос“ мут—йэврэйский мутым грэчэскийыш кусарымэ годым „мэссия“, помазанник, йумын колтымыжо лийэш.

Христос нэргэн лэгэндэ эксплоататор-шамычлан пэш пайдалэ улмаш, тидэ лэгэндэ йорло-шамычым эксплоататор-шамыч ваштарэш кучэдалаш ўжын огыл, а угнэтатлалтшэ-шамычым туркаш да ўнышö лийаш туныктэн, йумо-спаситэль толэш манын тыпландарэн.

Кугэчэ — тидэ тыла йумылан ўшанышэ шэмэр-шамычым пэш кугун олталымэ кэчэ. Кугэчэ—тидэ поп-шамычын пайрэмжэ, эксплоататорский порьадкым моктымо кэчэ.

„Кажнэ классын, — 1912 ийыштэ Сталин йолташ возэн,—шкэныштын йöратымэ пайрэмжэ-шамыч улыт. Дворьан-шамыч шкаланышт пайрэмым ыштэнэт, нунын лўм дэнэ крэсаньык-шамычым обиратлаш „правам“ провозглашатлат. Буржуа-шамычын шкэныштын уло, нунын лўм дэнэ нуно пашаэ-шамычым эксплоатироватлаш „правам“ „оправдатлат“. Поп - шамычынат пайрэмышт уло, нунын лўм дэнэ нунат улшо порьадкыштым моктат, тушто тружэник-шамыч кўчызылыкыштö кошаргат, а тунэйадэц-шамыч роскошышто утопатлат“.

Капиталистичэский шынчырым йöршынлан налын шуышо да социалистичэский строитэльствыштэ сэнгымашым ыштышэ мэмнан элыштэ кугэчэ пайрэм — каргымэ тоштын врэднэ пэрэжиткыжэ. Тидэ пайрэм эрэак дикарьский обрьад-шамыч дэнэ, бэсшабашнэ йумаш дэнэ, пайрэм годым да пайрэм дэч вара прогул дэнэ, крэдалмаш дэн хулиганствэ дэнэ эртаралтын. Кугэчэ—тидэ тошто тўньан ыгыжгэ ронгэдышыжэ.

Цэрковник дэн сэктант вожак-шамыч кугэчэ кэчым шэмэр калыкым ангыртараш, нуным пийалан да культурный илыш вэрч кучэдалмаш гыч корангдышаш вэрч да пашазэ дэн крэсаньык-шамыч социалистичэский государствэ ваштарэш кучэдалаш кучылтыт. Фашист - шамычлан ужалалтшэ да троцкистско-бухаринский шпион, диврэсант да пуштэдышэ-шамыч дэнэ пырльа социалистичэский строитэльствылан врэдитлышэ йатыр культ служитэльым Совэт развэдкын органжэ-шамыч разоблачитлэнэт да обэзврэдитлэнэт.

Кугэчэ, тидэ чыла моло рэлигиозный пайрэм сэмынак, шэмэр калыкын сознаньыжым шэмэмдаш служитла да совэт калыкын тушманжэ-шамычлан подрывной пашам ышташ полша. Кажнэ сознатэльнэ шэмэр рэлигиозный дурман да тошто йўлан пэрэжиткжэ-шамыч ваштарэш кучэдалшаш. Рэлигий дэн поповский пайрэм-шамычын врэдшым чыла малосознатэльный йэнг - шамычлан умылтарыман.

Н. Амосов.

ПОТАШНИКОВА ЙОЛТАШЫН ПРОПАГАНДЭ ПАША ОПЫТШО

Тачэ пропагандист П. ПОТАШНИКОВА йолташын вуйлатымэ политграмот школ нэргэн да тидэ школышто тунэмшэ ик мыньар комсомолэц-шамычын статьйаштым пэчэтлэна. Поташникова йолташын школжо Марбумстройышто ик ончыл школлан шотлалтэш.

ПАШАШТЭ ТУНЭМЫНА

Лэнинский комсомолын тӱҥ задачыжэ—тидэ коммунистичэский воспитанийым налаш. Мый тидым раш палэм. Тидын нэргэн моло комсомолэц-шамычлан раш умландарымэ. Сандлан чыланат политучобыш коштыт.

Мый сушильный цэхыштэ комсорглан шогэм. Мланэм пашаштат, тунэммашат моло йолташ-шамычлан примэрым ончыкташ кӱлэш. Мый тыгакак ыштэм. Политучобыш эрэ йамдылалтын, конспэкт дэнэ коштам. Заньатийлан йамдылалтмэ годым ваш-ваш полшэна. Мутлан, мэ Таланцэв йолташ дэнэ коктын заниматлэна. Умлаш лийдымэ йодыш-шамычым тӱшкан лончылэна.

Политшкол комсомолэц-шамычын активностьыштым нӧлталаш полша, общэствэннэ пашам сайын шуктэн шогаш туныкта. Тэвэ комсомолэц Салтыков йолташым цэхыштэ агитаторлан шогалтымэ. Тудо шкэ обязанностьшым сайын шуктэн шога. Игнатова йолташ комсомолка огыл гынат, общэствэннэ пашам сайын ыштэн шога, тудат цэхыштэ агитатор. Кызыт ВЛКСМ члэныш пураш йамдылалтэш.

Пашаштэ, тунэммаштэ ончык каймына уло. Но альэ ситыдымашат пэш шуко. Мый альэ тунэмшэ-шамычын конспэкт ыштымыштым тэргэн ом шого. Политик тунэммашкэ нэсойузный молодьожым авалтэн она ул. Мэмнан сушильный цэхыштэ чылажэ комсомолыш пурташ йӧршӧ 50 нарэ молодьож уло. Но нунын кокла гыч тунэмаш улыжат 5 йэҥ вэлэ коштыт.

Молодьож коклаштэ пашам шагал ыштымэ дэнак комсомол организаций эркын кушкэш. Альэ 1938 ийыштэ ВЛКСМ члэныш 5 йэҥым гына пуртэн улына, кызыт 8 йэҥым йамдылэна. Но тидэ альэ пэш шагал.

Ик мыньар мут партприкрэплэнный нэргэн. Мэмнан партприкрэплэнный Исаков йолташ. Исаков йолташ комсомол организацийлан пэш начар полша. Тудо комсомолэц-шамычын тунэммышт дэнэ, комсомол радам кушмаш дэнэ пэш шагал интэрэсоватла.

Мэмнан организацийыштэ критик дэн самокритик пэш шагал. Пашаштэ критик дэн самокритиклан эн важный вэрым пуаш кӱлэш. Улшо ситыдымашым чот критиковатлыман.

Комсорг Ф. П. НОСОВ.
Марбумкомбинат.

ПОЛИТУЧОБО ПАША ЫШТАШ ТУНЫКТА

Мый политик тунэммашым шкэмын тӱҥ пашалан шотлэм. Кызыт тунэмам, пашам ыштэм. Тунэмаш да пашам ышташ мэмнан пийалан да куатлэ социалистичэский элыштэ гына эрык. Мэмнан дэнэ образованийым налаш чыла шэмэр калыклан кумда волгыдо корным почмо.

1937 ийыштэ Смолэнский областьысэ Кондорово посьолкысо кагаз пашалан тунэммэ ФЗУ школым тунэмын пытарэнам. Кызыт Марбумкомбинатын сушильный цэхыштыжэ пашам ыштэм.

Мый политзаньатийлан эрэ йамдылалтын толам. Кӱчыкын конспэктым ыштэм. Адак пропагандист заданьым пумыжо годым тьэмын тӱҥ содэржаньыжым каласкала. Тунам мый пэш сайын колыштам да кудо кӱлэшыжым тэтрадэшэм возэм.

Политик тунэммаш илышым утларак палаш, пашам ышташ туныкта. Тыгакак элын общэствэннэ илышыштыжэ активнэ участвоватлаш кугун полша. Мый Осоавиахим пэрвичный организацийын прэдсэдатэльжылан пашам ыштэм, кызыт Пэрвой майлан „Ворошиловский стрэлок" значоклан нормым сдатлаш йамдылалтына. Май мартэн шагал гын 20 йэҥым „Ворошиловский стрэлок" значоклан нормым сдатлаш йамдылэм.

Толшаш ийлан ВКП(б) историй тунэммэ кружокыш вончаш тыршэм.

Мамайэв М. И.

ЭРЭ ЙАМДЫЛАЛТЫН КОШТАМ

Мый политшколыш куанэн коштам. Вэт—политшкол политичэский шинчымашым нӧлталаш, пашаштэ смэлый лийаш кугун туныкта. Заньатийыш эрэак йамдылалтын, конспэкт дэнэ коштам. Конспэкт ыштымэ годым мом ом умло гын, пропагандист П. Поташникова йолташ дэч йодам. Поташникова йолташ умландараш эрэ йамдэ. Тудо заньатийымат вэсэлан, интэрэснэ эртара.

Мый Марбумстройыш паша ышташ 1935 ий фэвраль тылзыштэ толынам. Кызыт тиде бумкомбинатын сушильный цэхыштыжэ старший сушильниклан пашам ыштэм. Пашам сайын ыштымэмлан, шкэ шинчымашэм эрэак нӧлтэн шогымэмлан 1938 ий фэвраль тылзыштэ комсомол радамыш пуртышт. Кызыт мый Лэнинский комсомол лӱмым пашам дэнэ сулэн шогэм. Производствэннэ планым эрэак 140 процэнт тэмэн шогэм. Комсомольский поручэнийымат начарын огыл шуктэм. Кызыт шкэнан цэхысэ МОПР организацийын прэдсэдатэльланжэ, цэховый профорглан пашам ыштэм.

Политучобо мланэм комсомолыш пураш, общэствэннэ пашаштэ активнэ участвоватлаш пэшак кугун полшыш да ончыкыжымат полша.

Мэмнан политграмот кружокышто тӱрлӧ наций гыч рвээ, ӱдыр йолташ-шамыч тунэмыт, руш, марий, татар, мордва улыт.

Тунэмаш книга огэш ситэ. Эн чотшым „Наша родина" кнага пэш кӱлэш. Ты шотышто Марбумстройысо комсомольский комитэтлан сэрйозно шоналташыжэ кӱлэш.

Кньазькин А. А.

УЛШО СИТЫДЫМАШЫМ ПЫТАРЫМАН

Мэмнан политшколышто пропагандист Поташникова йолташ сайын умландара. Мэ, комсомолэц-шамыч, пропагандист дэнэ пэш довольно улына.

Нормальный заньатийым эртараш ситыдымаш-шамыч кугун мэшайат. Эн ондак „Наша родина" лӱман книга огэш ситэ. Тидэ книгам ситышын муаш чыла йӧн уло гынат, налаш огыт тыршэ. Тыгакак тунэммэ годым нагльадный пособий—СССР гэографичэский карт, тӱрлӧ таблицэ-шамыч кулыт.

Вэс сэрйозно ситыдымаш — политграмот тунэммэ кружокыш нэсойузный молодьожым пэш шагал шупшын шогат. А нэсойузный молодьож-шамыч мэмнан цэхыштэ шукын улыт. Нунын кокла гыч йатырышт тунэмнэшт. Тугэ гынат, комсомольский комитэт тидым огэш уж.

Комсомольский организацийлан партприкрэплэнный Исаков йолташлан эрэак полшэн шогашыжэ кӱлэш ыльэ. Вэт адак Исаков йолташак цэх вуйлатыштэ.

Шкэ нэргэнэм. Мый политучобыш куанэн коштам. Заньатийлан ончылгоч йамдылалтам. Ынгылдымэ вопросым йолташ-шамыч дэчын, пропагандист дэчын йодам. Комсомольский поручэнийымат жапыштэ шуктэн шогэм.

Ал. Тайбахтин.

ПРОПАГАНДЭ—МЫИЫН ЙӦРАТЫМЭ ПАШАМ

Мланэм комсомольский организаций пэшак кугу отвэтствэнэ да почотный пашам ӱшанэн пуэн. Тидэ—пропагандэ паша. ВЛКСМ-ын ӱшанымыжым, тудын поручэнийжым сайын шуктэн шогымаш—кажнэ комсомолэцын чэсть пашажэ лийын шога. Мый Лэнинский комсомолын поручэнийжым эрэак раш, жапыштыжэ шуктэн шогышаш вэрч тыршэм.

Кэч могай пашамат йӧратэн, большэвикла тыршэн ыштэт гын вэлэ сай качэствэ дэнэ чаплын шуктэт. Мыйат пропагандэ пашам йӧратэм, тидэ обязанностьым шкэмын родной пашалан шотлэм.

Мый альэ тидэ пропагандэ пашам пэрвой ийыштэм, тугэ гынат, партийный дэн комсомольский организаций-шамычын полшымышт почэш йатыр ончыко кайэнам. Эн ондак мыйын вуйлатымэ политграмот школышто комсомолэц-шамычын кузэрак заньатийлан йамдылалташ туныктэнам, тидын дэнэ пырльак политучобын важностьшым умландарэнам, тунэммаш дэкэ сэрйозно, большэвикла ончымашым воспитатлэнам. Садлан мыйын группышто чылажэ 18 йэҥ тунэмэш гын, нуно чыланат тидэ пашаш сэрйозно относитлат. А тыгай отношэньэ тунэммашын качэствыжым нӧлталмаштэ пэшак кӱлэшан. Тыгэ кажнэ пропагандистлан ыштыман.

Заньатий сайын, вэсэлан эртыжэ мыйын кажнэ пропагандистлан тыршыман. Тэвэ тидэ пропагандистын заньатийлан йамдылалтмаш гычын кугун зависитла. Заньатийлан сайын йамдылалтат гын, урокат интэрэснэ да вэсэлан эрта, тунэмшэ-шамычат кугун интэрэсоватлат. От йамдылалт, альэ начар, ӱмбач гына йамдылалтат гын, тунам вара заньатий годым тӱкнылат вэлэ, пашан качэствыжат улнӧ лийэш. Тидым мый раш палэм. Заньатийым интэрэснэ да вэсэлан эртараш—чот йамдылалташ кӱлэш. Мый заньатийлан кузэ йамдылалтам? Политучобым эртараш йамдылалтмашым эн тӱҥ пашалан шотлэм. Мланэм заньатийлан сайын йамдылалтын шуаш шагал гын 5-6 шагат жап кӱлэш. Садланак ик кэчэ гына ом йамдылалт, а 3-4 кэчэ йамдылалтам. Кӱлэш матэриалым парткабинэтыштэ налам. Ты шотышто парткабинэт вуйлатышэ Рожков йолташ кугун полша.

Кӱлэш тьэмылан ончыктымо литэратурым пэрвой сайын гына лудын лэктам. Вара тужэчын конспэктым возэм. Тыгэ ыштымэк заньатий эртараш планым ыштэм. Заньатийлан йамдылалтмэ годым Лэнин дэн Сталинын сочинэнийыштшэ пэш кугун полшат. Мый нуным политучобылан йамдылалтмэ годымат, заньатий эртарымэ годымат (утларакшым Лэнин дэн Сталинын трьохтомникым) кумдан кучылтам.

Заньатий эртарымэ шот. Пэрвой часыштэ тидэ дэч ончыч эртышэ заньатийыштэ эртымэ тьэмэ дэнэ йодыштам. Йодышым пумэк, тунэмшэ-шамычлан отвэчайаш шонашышт жапым пуэм. Вара пумо йодышлан вашмутым пуаш иктаж тунэмшэ дэч йодам. Отвэтым тичмашынак, раш каласэн огыл гын, вара доброволэно шот дэнэ вэс йолташ дэч йэшараш, альэ ончыч ойлышо йолташ йоҥгылышырак каласэн гын, тудо ситыдымашым тӧрлаташ йодам. Вопрослан отвэтым ситышын, раш пумо гын, мый шкэ ом йэшарэ. Отвэтым раш огыл пумо гын, мый шкэ сайын умландарэм. Пумо вопрослан вашмутым чыланат раш умлат гын, вэс вопросыш куснэна. Тыгэ пэрвой часыштэ ончыч эртышэ заньатийысэ тьэмэ нэргэн канашэн пытарэна. Вара 10 минутлан пэрэрыв лийэш.

Пэрэрыв дэч вара планыштэ ончыктымо почэш вэс тьэмэ нэргэн сайын умландараш тӱҥалам.

Политшколыштэ эн сайын комсомолэц-шамыч—Салтыков, Носов, Сумикин йолташмыт тунэмыт. Нуно заньатийлан эрэак сайын йамдылалтын толыт, моло йолташ-шамычлан примэрым ончыктат.

Пашаштэ альэ ситыдымашат шуко. Эн ондак заньатийлан кӱлэш нагльадный пособий укэ. Мланна СССР гэографий карт, таблицэ, диаграммэ-шамыч обязатэльнэ кӱлыт. Тидым тунэмшэ-шамычат пэш йодыт, нуно ниннэ пособийшамыч дэнэ пэш интэрэсоватлат. Тидын нэргэн мый мэмнан сушильный цэхысэ мэстком ончылан, Бумстройысо комсомольский комитэтыштат шындэнам. Но эрэ обэщатлэнак кодат, а налаш огыт тыршэ.

Вэс ситыдымаш, пашам смэннэ ыштымэ дэнэ мый пропсэминарыштэ лийын ом кэрт. Варажым учэбник ситыдымын укэ. „Наша родина" кнага пэш кӱлэш. Тэвэ ниннэ ситыдымаш-шамычым вашкэрак пытараш комсомольский комитэтлан полшашыжэ кӱлэш.

Пропагандэ паша — тидэ кугу отвэтствэнэ паша. Тидэ кугу пашам чын Лэнинский комсомолла шуктэн шогаш уло вийэм пыштэм.

Пропагандист
П. ПОТАШНИКОВА.

Допризывник - шамыч конфэрэнций

Шукэртэ огыл Параньгэ районысо допризывник-шамычын конфэрэнцийышт эртыш. Конфэрэнцийыш погынышо шамыч международный положэний да допризывник-шамычын задачышт нэргэн докладым колыштыч.

Допризывник-шамыч тыгай обязатэльствым налыч: элым аралаш эрэак йамдэ лийаш, социалистичэский насун стахановэцшэ лийаш, чыланат армийыш каймэш „Ворошиловский стрелок" да ПВХО значокан лийаш, политик тунэммэ кружокыш кошташ да политичэский бдитэльностьым эшэ утларак нӧлталаш, калык тушманым чаманыдэ разоблачитлаш да шалаташ.

Тыгак Марий рэспубликысэ чыла допризывник-шамычым нунын примэр почэш ышташ ӱжыч.

Пуртова йолташ пионьэр пашам йӧратэн ышта

Токтай-Бэльак пэлэ кыдалаш школышто (Кужэнэр район) пионьэр вожатыйлан Пуртова йолташ пашам ышта. Пуртова йолташ шкэ пашажым йӧрата. Кажнэ тылзылан паша программым ышта. Тидэ программэ почэш паша сай ышталтэш.

Школышто кок пионьэр отрьад уло. Туштo чылажэ 100 нарэ пионьэр шотлалтэш, кажнэ отрьадым 7 звэналан шэлэдымэ. Звэна сбор эрэак эртаралтэш. Сборлан пионьэр - шамыч сай йамдылалтыт. Садланак сбор интэрэснын эрта.

Пионьэр-шамыч вий дэнэ папанинский уголокым организоватлымэ.

Мил. Чашкэр.

Пионьэр паша дэнэ огыт интэрэсоватлэ

У-Торйал пэлэ кыдалаш школышто пионьэр пашам путырак начар ыштат. Школышто 5 пионьэр отрьад уло. Тугэ гынат пионьэр-шамыч коклаштэ воспитатэльный паша ок ышталт. Шуко пионьэр шамыч тамакам шупшыт, хулиганитлат.

Посна пионьэр-шамычын пионьэр пашам сайэмдаш жэланьышт уло. Кызыт 2-шо дэн 5-шэ отрьад пашам сайэмдаш тӱҥалыныт. Но дирэкций вэлым, тугак райкомол могырымат конкрэтнэ полыш укэ. Садланак пионьэр паша ок вийаҥ.

Посна вожатый - шамыч пионьэр паша дэнэ огыт интэрэсоватлэ. Торйал ВЛКСМ райком тидэ школышто пионьэр пашам сайэмдаш ок полшо.

В. Май.

ШАДТ БУЛАТ

Сталин нэргэн муро

Олма сат пэлэдмэ гайэ
Йамлэ) мэмнан колхоз йал.*
Илышат, илашат сайэ,—
Кузэ вара от мурал!
Мурым мурэн кӱслэм шокта
Колхоз йалын ӱдыржӧ:
—Йӧратымэ Сталин вождьнан
Кужу лийжэ ӱмыржӧ!
Сталин вождьнан шӧртньӧ мутшо
Кид-йолнажым куштылта.
Волгыдо у корныш лукшо
Вождьым калык чот мокта.
Тудын нэргэн чэчэн мурым
Мурэна мэ йывыртэн.
Мэмнан курым—Сталин курым,
Илышнажым сылнэштэн.
Мыйын ший кылан кӱслэмын
Йӱкшӧ йонгалтэш йырваш.
Пэлэдшэ Совэт элэмын
Чапшэ—курым-курымаш!—
Мурым мурэн кӱслэм шокта
Колхоз йалын ӱдыржӧ:
—Йӧратымэ Сталин вождьнан
Кужу лийжэ ӱмыржӧ!

*) Сылнэ.

МАКС МАЙН

МАЙАКОВСКИЙ ЙОЛТАШ!

Тылат мыйын муро тачэ лэктын шарла.
Шарнат, поэт, тыйым ола дэн йалла.

От коло нигунам, илэт тый курымэш;
Мурэт эрэ тыйын чот шэргылт лэктэш.

Кунам элнажэ шикш дэнэ шӱлэн,
Тушман мэмнан бакэ сэҥаш тарванэн,

Кунам миллион дэн ача да иза,
Тушманым сэҥэн да лийын оза,

Тунам йӱкэт тыйын йоҥгэн йырым ваш
Гэниальный поэт Майаковский йолташ!

Йӱкэт динамит гай йоҥгэн умбак чот,
Йӱкэт мэмнам ӱжын лийаш патриот.

Тый полшышыч тушманым кыраш,
лаштырташ,

Тый ӱжыч мэмнам тушман шалаташ.

Тый маньыч илаш моткоч лийэш сай.
Илышна лийын сылнэ, пэлэдшэ май гай.

Пэлэдшэ элна вэрч тый чот тыршэнат,
Мурэт дэн, йӱкэт дэн да кистычкэ дэнат.

Ок мондо нигунам тыйым эл, калыкэт.
Чыла йэҥгын шӱмыш шыҥэнат да шыҥэт.

От коло нигунам, Майаковский йолташ!
Вийан йукэт тыйын йоҥга йырым ваш!

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

Китайский войскан сэҥымаш дэнэ ыштымэ контрнаступлэньыжэ

(11 гыч 18 апрэль мартэ Китайысэ крэдалмаш обзор)

Тайэрчжуан лишнэ (Шаньдун провинций) китайский войскан сэҥымэкыжэ, тидэ районышто кугу крэдалмаш лийын огыл. Исьань дэн Тэнсӓнь олалаштэ йапонэц-шамычым авырымэк, китайский войска тидэ ола-шамычым осаждатла. Авырымэ йапонский войскан тылышкыжэ флангла гыч пурэн, китайский партизан-шамыч корным пудыртэныт да Шаньси провинцийын йужный ужашышкыжэ йапонский подкрэплэньым кондаш эрыкым огыт пу.

Исьань лишнэ китайэц-шамыч авырымэ колчаштым адакат чоткыдэмдат да кызыт ола тӱрыш шуыныт. Авыртыш гыч лэкташ йапонэц-шамычын тӧчымышт арам лийын. Кок кэчыштэ гына крэдалмашэш йапонэц-шамыч 700 салтакым йомдарэныт.

Авырналтшэ йапонский войскан бойэприпасшэ да продовольствийжэ ок ситэ. Кызыт йапонский командованьэ Исьань дэч сэвэро - востокыштыла улшо Ичжоу районыш у вийым чумыра, осадитлымэ олашкэ восток гыч мийнэжэ.

Шаньсиштэ китайский войска провинцийын западный ужашыштыжэ контрнаступлэньым сэҥымаш дэнэ ышта. Пытартыш жапыштэ Иунхэм, Дантиным, Цзисӓньым да моло кугу олам захватчик-шамыч дэч эрыктымэ.

Шаньсиштэ йапонэц-шамыч пэш кугун йомдарат. 22 кэчэ годым крэдалмашэш нунын 15 тӱжэм нарэ салтакышт колэн да сусыргэн. Китайэц-шамыч 2300 винтовкым, 7 орудийым, 30 грузовикым,5 вагон амуницийым да 500 имньым шупшын налыныт.

Цэнтральный фронтышто кугу ваштaлтыш укэ. Тыштэ партизанский движэньэ кажнэ кэчын кушкэш. Пытартыш кэчылаштэ партизан-шамыч Шанхай лишнэ опэрироватлалт, йапонский захватчик-шамычлан кугу эҥгэкым ыштат.

ИСПАН ФРОНТЛАШТЭ

Эбро эҥэр дэч йугыштыла (восточный фронт) кугу вийым чумырымэк мӓтэжник дэн итальанский интэрвэнт-шамыч Винаросыш (Срэдизэмный тэҥыз сэрыштэ порт) наступлэньым ыштэныт. 15 апрэльыштэ фашист-шамыч Винаросым, Бэникарлом (Винарос дэч йугыштыла) да Ульдэкон йалым сэҥэн налыныт. Рэспубликанский войска тичмаш порьадкэ дэнэ чакнэн, шкэ пэлэнжэ чыла войэннэ снарьажэньэ запасым налын.

Ульдэкон лишнэ пэш талын крэдалыт. Рэспубликанский авиаций фашистский часть-шамычым бомбардироватла да пулэмьот дэнэ лӱлдэш.

Винаросым сэҥэн налмэ дэнэ мӓтэжник-шамыч Срэдизэмный тэҥыз сэрыш лэктыныт.

Моло фронтлаштэ ваштaлтыш укэ.

ЙАПОНСКИЙ ИМПЭРИАЛИСТ-ШАМЫЧЫН ЗВЭРСТВЫШТ

Официальный данный почэш, 27 март дэч вара йапонский авиаций Учан олам (Хубэй провинций) 24 кана бомбардироватлэн. Тидэ жапыштэ йапонский льотчик-шамыч тӱжэм утла бомбым кудалтэныт. Бомбардироватлымэ дэнэ 643 йэҥ колэн да 955 йэҥ сусыргэн.

Комсомолэц-шамыч сплавыштэ

Морко райкомол сплавышкэ культурниклан 14 комсомолэцым колтыш. Нунын кокла гыч 6 комсомолэцшэ Элнэтыштэ, 8 комсомолэцшэ Ӱшытыштӧ сплавшик-шамыч коклаштэ культурно-массовый пашам ышташ тӱҥалыт.

Сплавыш каймэш нуно чыланат курсышто тунэмын лэктыныт.

Николайэв А. В.

Руш йылмым тувэмман

Руш йылмэ туныктымашым эн ончычак учитэль рэшатла. Сандэнак руш йылмым туныктышо - шамыч дэк трэбованьат кугу лийман. Но альэ тидэ трэбованьым йатыр учитэль-шамыч шуктэн огыт шого. Тэвэ шукэртэ огыл Шэрнур районысо учитэль-шамычын районный совэщаньышт лийэ. Совэщаньэ дэч вара туныктышо-шамычын руш йылмэ шинчымашыштым тэргымэ диктант лийэ. Тыштэ палэ лийэ: посна туныктышо - шамычын руш йылмэ шинчымашышт пэш ӱлнӧ. Токтамыж пэлэ кыдалаш школын дирэкторжо Чэткарьов Г. Р. 150 мутан тэкстыштэ 20 орфографичэский йоҥылышым ыштэн. Изи-Чашкайал тӱҥалтыш школын учитэльжэ Тупанов 150 мут гыч 40 йоҥылышым ыштэн. Тудо грамматикын эн элэмэнтарный правилжымат ок палэ. Моло-шамычат йатыр йоҥылыш дэнэ возэныт.

Туныктышо-шамыч коклаштэ нэграмотностьым чыташ ок лий. Нунын йылмэ шинчымашыштым нӧлталаш Марий АССР ОНО дэн РОНО-шамычлан мэрым ышташышт кӱлэш.

Олык Павай.

Газэт полшыш

1938 ий 3-шо апрэльыштэ лэкшэ 29 номыран „Рвэзэ коммунист" газэтэш „Бригадир колхоз почэш кодэш" — манын Тарасов йункорын статьажэ пэчэтлалтын ыльэ. Матэрйал чыныш лэктэ. Кызытэ колхоз прэдсэдатэль Иванов да бригадир Йэршов йолташмыт шошо агалан тӱрыс йамдылалт шуыныт.

Кандушэв.

Отв. редактор—Г. М. ЭРСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90. | Упол. Главлита Мар. АССР А—396. Тираж 3000 экз. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата. Из-во „Марий Коммун".